

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CIOCANA

mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, nr. 24/1,
Republica Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 333 665; (022) 337 520
e-mail: jci@justice.md

*Sediul specializat în examinarea cauzelor cu privire la activitatea
judecătorului de instrucție și în materie contravențională*

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
CIOCANA COURT OFFICE

Chisinau city, Mihail Sadoveanu street, nr. 24/1,
Republic of Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 333 665; (022) 337 520
e-mail: jci@justice.md

*The Court Office specialized in the examination of the cases concerning
the activity of the investigative judge and in contraventional matters*

Curtea Constituțională

MD – 2004, mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

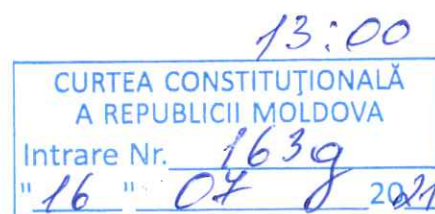
Judecătoria Chișinău (*sediul Ciocana*), vă transmite sesizarea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate potrivit art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, pentru controlul constituționalității alineatului 2 al art. XII a Legii nr.280 din 16.12.2016 din Codul contravențional, înaintată de către apărătorul Caramanschi Vitalie în interesele contestatarului Ionaș Andrei .

Anexă: - sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 9 file;

- Copia contestației pe 4 file;*
- Copia procesului-verbal cu privire la contravenție pe 3 file;*
- Încheierea instanței din 15 iunie 2021.*

Vicepreședintele interimar
al Judecătoriei Chișinău (*sediul Ciocana*)
Constantin Damaschin

Asistent Judiciar Cristina Cotujanscaia

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII

Numele și prenumele reprezentantului- Carmanschi Vitalie.
Ocupația reprezentantului - Avocat

Numele și prenumele părții în proces -Ionaș Andrei – contestatar în cauza contravențională

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile
- aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative Publicat : 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472-477 art. 945 care prevede că „*Pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune pînă la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi*”.

Excepția de neconstituționalitate a prevederilor enunțate este ridicată în temeiul articolului 135 alin.(I) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016.

III. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

1. Prevederi relevante ale Constituției:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o

pedeapsă mai aspră decît cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle
Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia
Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire. [•••]

2. Prevederi relevante ale Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative:

Art. III. – Articolul 184¹ din Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 1 ianuarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

la alineatul (1), în partea introductivă, după cuvintele „declarate prin acțiune” se introduce textul „și plasate sub regim vamal de admitere temporară pe un termen de pînă la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive”;

Art. IV. – La articolul 10 alineatul (3) din Legea nr. 1569-XV din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 185–189, art. 1416), cu modificările și completările ulterioare, în partea introductivă, după cuvintele „admitere temporară” se introduce textul „pe un termen de pînă la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive”.

3. Prevederi relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218 din 24 octombrie 2008:

Articolul 287. Încălcarea regulilor vamale

(8) Nescoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal ori nereturnarea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori scoase cu obligația de a fi returnate în termenele stabilite în aceste obligații, ori nerespectarea măsurilor de politică economică și altor restricții prevăzute la trecerea mărfurilor peste frontiera vamală, în lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii

se sancționează cu amendă de la 84 la 90 de unități convenționale, cu obligarea scoaterii de pe teritoriul vamal a mijloacelor de transport prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal.

4. Prevederi relevante ale legislației în redacția valabilă pînă la intrarea în vigoare a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative

- Legea nr. 1569-XV din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice:

Art. 10 (3) Persoanele fizice rezidente și cele nerezidente, prin derogare de la prevederile art. 20 al Codului vamal al Republicii Moldova nr. 1149 -XIV din 20 iulie 2000, au dreptul de a introduce pe teritoriul Republicii Moldova mijloace de transport auto, indiferent de termenul de exploatare a acestora, doar în cazul în care vor fi declarate prin acțiune și plasate, în regimul vamal de admitere temporară cu achitarea vinierei și cu respectarea următoarelor condiții:

a) mijloacele de transport auto se află la evidență permanentă în alte state;
b) persoanele fizice rezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoanele fizice nerezidente să fie proprietari ai mijloacelor de transport și să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare;

c) mijloacele de transport auto să fie scoase de pe teritoriul Republicii Moldova pînă la expirarea termenului acordat, conform regimului vamal de admitere temporară;

d) mijloacele de transport auto să nu fie folosite pentru transportul de mărfuri și de pasageri;

e) în cazul în care persoanelor fizice nerezidente li se acordă un alt regim de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative se vor prezenta organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport auto declarat prin acțiune, informația respectivă incluzîndu-se în Registrul de stat al transporturilor.

(3¹) Nerespectarea condițiilor stabilite la alin. (3) lit. a)-d) se sancționează conform legislației în vigoare.

(3³) Mijloacele de transport auto introduse în condițiile alin. (3) nu se pot afla pe teritoriul Republicii Moldova pe un termen mai mare decît cel mai mare decît cel stabilit de Codul vamal al Republicii Moldova, indiferent de persoanele care le introduc.

- Codul vamal

Articolul 184¹. Declararea prin acțiune a mijloacelor de transport introduse pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice

(1) Prin derogare de la prevederile art. 20, persoanele fizice rezidente și cele nerezidente au dreptul de a introduce pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, fără achitarea drepturilor de import, cu achitarea vinierei în condițiile art.348/1 alin.(1) din Codul fiscal, în scopuri personale, mijloace de transport clasificate la

pozițiile tarifare 8702, 8703, 8711 și remorcile atașate la acestea (poziția tarifară 8716), indiferent de termenul lor de exploatare, doar în cazul în care vor fi declarate prin acțiune, cu respectarea următoarelor condiții:

- a) mijloacele de transport să se afle la evidență permanentă în alte state;
- b) persoanele fizice rezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoanele fizice nerezidente să fie proprietari ai mijloacelor de transport și să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare;
- c) mijloacele de transport să fie scoase de pe teritoriul vamal pînă la expirarea termenului acordat, conform prevederilor prezentului cod;
- d) mijloacele de transport să nu fie folosite pentru prestarea serviciilor de transport al mărfurilor și al pasagerilor;
- e) în cazul în care persoanelor fizice nerezidente li se acordă un alt regim de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative să fie prezentate organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport declarat prin acțiune, informația respectivă fiind inclusă în Registrul de stat al transporturilor.

4. Prevederi relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, amendată prin protocoalele adiționale la această convenție:

ARTICOLUL 7

"Nicio pedeapsă fără lege

1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate."

IV - CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

La data de 14.12.2020 Executorul judecătoresc Vald Zaporojan a eliberat pentru cunoștință lui Ionaș Andrei copia deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1246/20 din 17.03.2020, conform căreia se impută acestuia comiterea contravenției prevăzută de art. 287 alin. (8) a Codului Contravențional pentru pretinsa faptă de introducere a autoturismului de n/î (Ro), VIN în data de 23.04.2011, care nu a părăsit teritoriul R. Moldova pînă în prezent.

Contestatarul a înaintat instanței de judecată contestație nefiind de acord cu procesul verbal nr. 1246/20 din 17.03.2020 și decizia agentului constator nr. 1246/20 din 17.03.2020, prin care se constată și se aplică contestatarului amendă contravențională în mărime 4200, lei cu obligarea scoaterii mijlocului de transport, de teritoriul vamal al RM pentru comiterea contravenției prevăzută de art. 287 alin. (8) a Codului Contravențional.

Conform procesului verbal nr. 1246/20 din 17.03.2020 și deciziei agentului constator nr. 1246/20 din 17.03.2020 se impută că *Ionaș Andrei a introdus pe teritoriul vamal al RM mijlocul de transport cu nr./î (RO) VIN la data de 23.04.2011, care nu a părăsit teritoriul R. Moldova pînă în prezent. Astfel s-a constatat nerespectarea termenului de admitere temporară a autoturismului cu nr./î (RO), acțiuni pasibile de răspundere contravențională conform art. 287 alin. (8) Cod Contravențional coroborat cu art. 184/1 Cod Vamal.*

Conform procesului verbal nr. 1246/20 din 17.03.2020 și deciziei agentului constator nr. 1246/20 din 17.03.2020, agentul constator invocă că a inițiat procedura de sancționare a lui Ionaș Andrei în baza uni treceri ordinare a frontierei de către Ionaș Andrei la data de 07.08.2018 cu alt mijloc de transport.

Deși Ionaș Andrei nu recunoaște ar fi introdus pe teritoriul vamal RM cu declararea prin acțiune, mijlocul de transport cu nr./î (RO), acesta consideră că este acuzat în baza unor prevederi legale neconstituționale.

V. EXPUNEREA ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL OBIECTULUI SESIZĂRII

A. Pretinsele încălcări ale articolelor 22, 23 și 46 din Constituție

1. Unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept, reiterat constant în jurisprudența Curții Constituționale și care se desprinde din spiritul articolului 1 alin. (3) din Constituție îl constituie principiul legalității.

2. Curtea Europeană, care constituie o instanță constituțională la nivelul întregii Europe, au statuat în jurisprudența că: „noțiunea de „lege” implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea, claritatea și previzibilitatea”.

3. Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor. (*HCC 13/2015 (instituirea Colegiului Medicilor), § 108*)

4. Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște

drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție. **[HCC26/2010 (încetarea calității de bănuț), § 10]**

Prevederile articolului legii ce constituie obiect al excepției de neconstituționalitate a introdus aplicabilitatea modificărilor survenite în legislație prin respectiva lege, să fie aplicate unor situații epuizate, care au derulat în timp în condiții neținând cont de aceste noi intervenții în legislație.

Aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 a favorizat ca Ionaș Andrei să fie sancționat pentru o faptă care a devenit incriminată în baza unei legi adoptate după 3 ani de la pretinsele acțiuni.

5. Astfel prevederile Legislației în vigoare la data de 23.04.2011 permitea persoanei să aprecieze că la introducerea pe teritoriul vamal al RM a mijlocului de transport în condițiile art. 184/1 a Codului Vamal îi putea să aprecieze că poate să conteze la aflarea mijlocului de transport pe teritoriul vamal al RM pe un termen maxim admisibil în condiții de admitere temporară. Legislația RM nu îi permitea acestuia să aprecieze, chiar beneficiind de o consultație - că are o obligație în vigoare să o scoată de pe teritoriul vamal în 180 de zile și să aprecieze că în caz contrar ar putea fi sancționat conform prevederilor art. 287 alin. (8) a Codului Contravențional, întrucât legislația nu prevedea un astfel de comportament obligatoriu a cetățeanului.

6. În Hotărârea nr. 22 din 01.10.2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, Curtea Constituțională a statuat că

26. *Exigențele statului de drept presupun, inter alia, asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, § 41).*

27. *În special în materie penală, dispozițiile articolului 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și al pedepsei penale (nullum crimen, nulla poena sine lege).*

28. *Curtea mai indică că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că articolul 7 din Convenție trebuie să fie interpretat și aplicat astfel încât să se asigure o protecție efectivă împotriva urmării penale, a condamnării și a sancționării arbitrare a persoanei (Rohlena v. Cehia, [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; Vasiliauskas v. Lituania [MC], 20 octombrie 2015, § 153; Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 45). Această afirmație este valabilă și în contextul articolului 22 din Constituție.*

29. *În acest sens, Curtea constată că principiul legalității incriminării și a pedepsei penale presupune, prin definiție, că nicio faptă nu poate fi considerată infracțiune dacă nu există o lege care să o prevadă (nullum crimen sine lege) și că pedepsele nu pot fi aplicate dacă nu sunt prevăzute de lege (nulla poena sine lege). Legalitatea incriminării și a pedepsei reprezintă principala garanție a securității juridice a persoanei în materie penală.*

30. *În acest sens, Curtea a reținut că principiul în discuție are consecințe atât în activitatea de elaborare a normelor penale, cât și în procesul aplicării acestora. Altfel spus, acesta este obligatoriu deopotrivă pentru legislator și pentru*

judecător. În activitatea legislativă, principiul legalității incriminării și a pedepsei intervine atât sub aspect material, cât și sub aspect formal. Sub aspect material, acest principiu îi impune legislatorului două obligații fundamentale: (1) să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și pedepsele aferente; și (2) să redacteze textul legal cu suficientă claritate, pentru ca orice persoană să poată realiza care sunt acțiunile sau inacțiunile care intră sub incidența lui. Aspectul formal se referă la obligația adoptării normelor penale ca legi organice, potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție (HCC nr. 12 din 14 mai 2018, §§ 35, 36).

31. Pe de altă parte, principiul analizat le impune subiectelor care au competența aplicării legii penale două obligații esențiale: interpretarea strictă a legii penale și interzicerea analogiei, adică imposibilitatea aplicării ei dincolo de conținutul acesteia, și, respectiv, interzicerea aplicării retroactive a legii penale, cu excepția legii penale mai favorabile (HCC nr. 12 din 14 mai 2018, § 37).
32. Curtea Europeană a relevat în jurisprudența sa că infracțiunea și pedeapsa trebuie să fie prevăzute de lege. Expresia „prevăzută de lege” presupune, între altele, ca legea să întrunească standardul calității, i.e. aceasta trebuie să fie accesibilă și previzibilă (Rohlena v. Cehia, [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; Vasiliauskas v. Lituania [MC], 20 octombrie 2015, § 154; Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 48). De altfel, Curtea notează că și articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.
33. Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (Khlyustov v. Rusia, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial.
34. La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 47).
35. Totuși, Curtea Europeană a menționat că, deși certitudinea este dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă (Del Rio Prada v. Spania [MC], 21 octombrie 2013, §§ 92, 93). Nevoia de a evita rigiditatea excesivă și de a ține pasul cu circumstanțele schimbătoare presupune exprimarea unor legi în termeni care sunt, într-o mai mare sau mai mică măsură, vagi, iar interpretarea și aplicarea unor asemenea reglementări depinde de practică (Kokkinakis v. Greece, 25 mai 1993, § 40). Pe de altă parte, utilizarea unor concepte și a unor criterii prea vagi în interpretarea unei prevederi legislative conduce la incompatibilitatea acesteia cu cerințele clarității și previzibilității, în privința efectelor sale (Liivik v. Estonia, 25 iunie 2009, §§ 96-104).
36. Cu privire la clarificarea normelor juridice, Curtea Europeană a reținut că

dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul procesului de creare a dreptului este o parte bine-consolidată și necesară a tradiției juridice în statele-părți la Convenție. Articolul 7 din Convenție nu poate fi citit ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale prin intermediul interpretării judiciare de la caz la caz, cu condiția ca evoluția care rezultă să fie conformă cu esența infracțiunii și să fie previzibilă în mod rezonabil (Kononov v. Latvia [MC], 17 mai 2010 § 185). Atunci când examinează previzibilitatea unei norme penale, Curtea Europeană trebuie să se asigure dacă interpretarea judiciară a legii penale a continuat pur și simplu o linie perceptibilă a dezvoltării jurisprudențiale (Dragotoniou și Militaru-Pidhorni v. România, 24 mai 2007, § 44).

37. *În orice caz, instanțele de judecată nu sunt îndreptățite să recurgă la o interpretare extensivă defavorabilă a legii penale sau la o aplicare prin analogie. O asemenea abordare este interzisă de articolul 22 din Constituție și de articolul 7 din Convenția Europeană. În consecință, cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interzicerea analogiei în aplicarea legii penale urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului.*
38. *De asemenea, pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (Sissanis v. România, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61).*

7. Norma juridică de la art. 184/1 din Codul vamal în redacția pusă la baza sancționării lui Ionaș Andrei la 17.03.2020 a fost introdusă în legislație abia prin Legea nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative intrată în vigoare la 1 ianuarie 2017. Iar prin - aliniatul 2 art. XII a acestei legi această faptă a pus în ilegalitate și faptele realizate pînă la adoptarea acestei legi.

8. Examinând prevederea legală a cărei control de constituționalitate se solicită în raport cu celelalte reglementări existente, observăm că aceasta nu corespunde exigențelor de **previzibilitate**.

9. Or, în contextul prevederilor enunțate, persoana pînă la intrarea în vigoare a - aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative Publicat : 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472-477 nu putea să perceapă cunoască urmează să intervină în legislație un termen în detrimentul libertăților asigurate prin legislația în vigoare la acel moment.

În călcarea principilui de **neretroactivitate** la adoptarea aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte se manifestă prin faptul că dacă persoana a introdus mijlocul de transport pe teritoriul vamal al RM pînă la intrarea în vigoare a acestei lege , atunci persoana are dreptul de a beneficia de un termen maxim de admitere temporară pe teritoriul vamal al RM , iar după intrarea în vigoare a acestei , care poate fi și peste o zi persoanei deja i se

limitează acest termen la 180 de zile, conduită necesară de urmat care nu putea fi prevăzută de persoană și fiind pasibilă în condițiile legii intervenite de sancționare cu amendă

10. În acest sens, Curtea Europeană a statuat că amenzile pot constitui o încălcare a dreptului de proprietate numai în cazul în care acestea creează persoanei în cauză o sarcină excesivă sau dacă îi periclitizează în mod fundamental situația financiară; cu alte cuvinte, amenzile trebuie să fie proporționale. Amenzile nu sunt proporționale în cazul în care reprezintă sume foarte mari care creează această sarcină excesivă astfel încât au în fapt caracter de măsură de confiscare.

11. Prin prisma celor elucidate, incertitudinea juridică existentă generează confuzie și incertitudine pentru destinatarii legii. Conform jurisprudenței constante a CEDO, incertitudinea juridică este de natură a reduce încrederea justițiabililor în justiție și contravine principiului securității raporturilor juridice ca element esențial al preeminenței dreptului.

VI. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

În contextul celor expuse mai sus, solicit Curții Constituționale exercitarea controlului constituționalității sintagmei

-„Pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune până la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi” de la articolul aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative Publicat : 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472-477, prin raportare la prevederile articolelor 21, 22, 23 și 46 din Constituție.

Avocat
Carmanschi Vitalie
15.06.2021

ÎNCHEIERE

15 iunie 2021

mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana
Instanța de judecată în componență:
Președintele ședinței, judecător Alina Gorceac
Grefier Cristina Iordăchescu, Cristina Cotiușancaia,
Cu participarea:

reprezentantului contestatarului Ionaș Andrei, avocatului Carmanschi Vitalie, reprezentantului agentului constatator Mura Stela,

Examinând, în ședință de judecată publică, cererea reprezentantului contestatarului Ionaș Andrei, avocatului Carmanschi Vitalie, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării contestației depusă de către Ionaș Andrei împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1246/20 din 17.03.2020 și a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale, încheiat în baza art. 287 alin. (8) din Codul contravențional, instanța de judecată,

A C O N S T A T A T :

La data de 17 martie 2020, agentul constatator din cadrul Biroului Vamal Centru, mun. Chișinău, Ciolacu Ion, a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție 1246/20 prin care Ionaș Andrei a fost sancționat cu amendă în mărime de 84 unități convenționale, ceea ce constituie 4 200 lei, în baza art. 287 alin. (8) din Codul contravențional, cu obligarea de a scoate de pe teritoriul RM mijlocul de transport cu n/î _____ cod _____, fiind reținut în sarcina acestuia, că la data de 07.08.2018, aproximativ orele 18:33 la pista de control ieșire autoturisme din RM la p/v Tudora, s-a prezentat mijlocul de transport cu n/î _____, condus de cet. Ionas Andrei. În rezultatul controlului vamal și a accesării datelor din SI Frontieră, s-a stabilit, că cet. Ionas Andrei a introdus autoturismul cu n/î _____ (RO) cod _____, în data de 23.04.2011, care nu a părăsit teritoriul RM pînă în prezent. Astfel, s-a constatat nerespectarea termenului de admitere temporară a autoturismului cu n/î _____.

La data de 29 decembrie 2020 S.R.L. Ionaș Andrei a depus contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție solicitînd anularea procesului-verbal și încetarea cauzei contravenționale.

În cadrul ședinței de judecată reprezentantul contestatarului Ionaș Andrei, avocatul Carmanschi Vitalie, a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru verificarea constituționalității sintagmei de la aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative Publicat : 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472-477 art. 945 care prevede că: „Pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune pînă la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi”, prin raportare la prevederile 21, 22, 23 și 46 din Constituție. A solicitat admiterea acesteia.

Reprezentatul agentului constatator Stela Mura, în cadrul ședinței de judecată a solicitat respingerea cererii.

Audiind poziția participanților prezenți la proces, studiind temeiurile de fapt și de drept invocate în cerere și raportându-le, per ansamblu, condițiilor speței, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării cauzei, reieșind din considerentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art. 374 alin. (3) Cod contravențional, procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

În conformitate cu pct. 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la pct. 82.

Totodată, instanța remarcă că, în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În această ordine de idei, instanța reține că norma vizată, și anume alineatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative Publicat : 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472-477 art. 945, formează obiectul controlului constituționalității prin prisma art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova și pct. 82 al Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016.

La speță, instanța constată că la moment nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect controlul constituționalității a alineatului 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative Publicat : 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472-477 art. 945 care prevede că: „Pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune pînă la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi”.

Concomitent, se atestă că în conformitate cu pct. 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, sesizarea înaintată de către reprezentantul contestatarului întrunește condiția că norma vizată poate fi supusă controlului constituționalității, ori aceste chestiuni au tangență directă cu soluționarea cauzei contravenționale.

În cauza *Ivanciuc vs Romania (decizia nr.18624/03)*, fiind invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat: „Este conform funcționării unui asemenea mecanism faptul că judecătorul verifică dacă poate sau trebuie să depună o cerere preliminară, asigurându-se că aceasta trebuie să fie rezolvată pentru a permite să se soluționeze litigiul pe care este chemat să-l cunoască. Acestea fiind zise, nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la articolul 6 § 1 al Convenției Europene, în special atunci când un asemenea refuz este atins de arbitrar (*Coëmeșialții v. Belgia, cererile nr.32492/96, 32547/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, § 114, șiWynen v. Belgia, cererea nr.32576/96, § 41*)”.

De asemenea, instanța reține că prevederile art.6 din Convenție nu garantează dreptul ca o instanță națională sau internațională să fie sesizată cu o chestiune prejudiciară. În același timp, față de sistemul de drept ucrainean, în care persoanele fizice nu pot sesiza direct instanța constituțională, ci numai prin intermediul instanțelor de fond, care au o marjă de apreciere în privința sesizării, Curtea Europeană a statuat că instanțele au omis să analizeze cererea reclamantei din punctul de vedere al compatibilității cu dispozițiile constituționale și, prin urmare, ignorând acest aspect, deși el era specific, important și pertinent, au determinat încălcarea dispozițiilor art.6 § 1 din Convenție Europene.

Urmare a celor invocate, instanța găsește necesare a admite cererea reprezentantului contestatarului Ionaș Andrei, avocatului Carmanschi Vitalie, prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru verificarea constituționalității sintagmei de la alineatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative Publicat : 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472-477 art. 945 care prevede că: „Pentru mijloacele de transport

neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune până la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi", prin raportare la prevederile 21, 22, 23 și 46 din Constituție.

Totodată, instanța de judecată consideră necesar a dispune suspendarea examinării cauzei contravenționale intentate în baza contestației depusă de către Ionaș Andrei împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1246/20 din 17.03.2020 și a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale, încheiat în baza art. 287 alin. (8) din Codul contravențional, până la exercitarea, de către Curtea Constituțională, a controlului constituționalității prevederilor legii indicate.

În temeiul celor expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 7, 41, Cod de procedură penală, art. 135 din Constituția Republicii Moldova, în acord cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, instanța de judecată –

DISPUNE:

Se admite cererea reprezentantului contestatarului Ionaș Andrei, avocatului Carmanschi Vitalie, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării contestației depusă de către Ionaș Andrei împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1246/20 din 17.03.2020 și a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale, încheiat în baza art. 287 alin. (8) din Codul contravențional.

Se ridică excepția de neconstituționalitate pentru controlul constituționalității la aliniatul 2 art. XII a Legii Nr. 280 din 16-12-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, publicat: 27-12-2016 în Monitorul Oficial Nr. 472-477 art. 945 care prevede că: „Pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune până la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi”.

Se remite în adresa Curții Constituționale prezenta încheiere, sesizarea reprezentantului lui Ionaș Andrei, avocatului Carmanschi Vitalie, precum și copia procesului-verbal cu privire la contravenție.

Se suspendă examinarea contestației depusă de către Ionaș Andrei împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1246/20 din 17.03.2020 și a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale, încheiat în baza art. 287 alin. (8) din Codul contravențional până la pronunțarea Curții Constituționale asupra sesizării înaintate.

Încheierea separat nu este susceptibilă căilor de atac, însă poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

**Președintele ședinței,
Judecător**

/semnat/

Alina Gorceac

Copia corespunde cu originalul /judecător/ Alina Gorceac